

ЯНОВСЬКІ

Яновські – династія бібліотекарів – співробітників Харківської державної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка (ХДНБ ім. В. Г. Короленка).

Яновський Яків Ісакович (15. 09. 1899, м. Житомир, Волинська губернія (тепер Житомирська область) – 27. 12. 1977, м. Харків), бібліотекар, бібліограф, ветеран Другої світової війни, співробітник ХДНБ ім. В. Г. Короленка.

Народився у сім'ї службовця. Батько працював бухгалтером. У 1942 р. помер у місті Астрахань, куди евакуювався з дружиною під час війни. Мати була домашньою господаркою, померла у 1943 р.

У 1918 р. Я. І. Яновський закінчив харківську гімназію № 5 і цього ж року вступив до Харківського технологічного інституту. Навчаючись, працював. У березні 1920 р. влаштувався інструктором-контролером Правління Харківського споживчого товариства. У серпні 1920 р. пішов добровольцем до Червоної Армії, служив до серпня 1937 р. Упродовж 17 років йому довіряли керівні посади. Остання – воєнний комісар 17-го відділення корпусного саперного батальйону. У серпні 1937 р. Я. І. Яновський був репресований, через два роки його звільнили, реабілітували і відновили в усіх правах.

У 1940 р. розпочав працювати у ХДНБ ім. В. Г. Короленка. З 1941 р. захищав Батьківщину під час Другої світової війни. Був командиром окремого батальйону зв'язку. Воював на Західному, Брянському, Білоруському фронтах. Нагороджений орденами «Червоної Зірки», «Червоного прапора», медалями «За оборону Кавказу», «За взяття Кенігсберга», «За перемогу над Німеччиною» та ін. Пройшовши усю війну і

демобілізувавшись у званні майора в жовтні 1947 р., повернувся до Харкова і працював у ХДНБ ім. В. Г. Короленка до 1962 р., коли пішов на заслужений відпочинок.

Я. І. Яновський відбудовував зруйновану бібліотеку, відновлював систематичний каталог, більша частина якого була вивезена до Німеччини. Довгі роки був завідувачем сектору систематизації. Очолюючи сектор, організовував розділи технічних наук, укладав бібліографічні покажчики, готував методичні наради, матеріали для дирекції та вченої ради.

Директор ХДНБ ім. В. Г. Короленка про Якова Ісааковича Яновського говорив: «Роботу виконує блискуче...».

Гальперіна Ганна Борисівна (жовтень, 1904, м. Канів, Київська область – 19.06.1982, м. Харків), бібліотекар, бібліограф, співробітник ХДНБ ім. В. Г. Короленка.

Народилася у сім'ї годинникаря. У 1920 р. родина переїхала до Харкова, Ганна закінчила школу в Харкові. У 1923 р. вступила до Харківського інституту народної освіти, навчалася та працювала одночасно. Закінчила інститут у 1929 р., отримавши кваліфікацію агробіолога. Працювала у профспілковій бібліотеці харчовиків, завідуючою бібліотекою Харківського робітничого університету. У 1933 – 1938 рр. – у бібліотеці Будинку офіцерів Вінниці, де проживала разом з чоловіком Я. І. Яновським за місцем його служби. У 1938 – 1941 рр. завідувала бібліотекою Будинку працівників мистецтв у Харкові. Під час війни разом з родиною евакуювалася до Середньої Азії. У Казахстані, у місті Алма-Ата, працювала в бібліотеці Інституту іноземних мов. Після евакуації у жовтні 1944 р. повернулася до Харкова, де почала працювати в ХДНБ ім. В. Г. Короленка. У 1946 р. вступила до Харківського державного бібліотечного інституту на заочне відділення, яке закінчила в 1951 р., отримавши кваліфікацію бібліографа. Серед закладів освіти, у яких

навчалася Ганна Борисівна, були також вищі бібліотечні курси при Книжковій палаті УРСР.

Кваліфікований бібліограф, який досконало знав свою справу, проводила пошукову роботу за темою «Харківщина у дні Великої Вітчизняної війни». Набувши значного досвіду, допомагала молодшим колегам, через що користувалася беззаперечним авторитетом та повагою. Пішла на заслужений відпочинок у 1960 р.

Яновська Тетяна Яківна (30. 11. 1928, м. Харків – 01. 12. 1914, Рішон-ле-Ціон, Ізраїль), бібліотекар, бібліограф, ветеран праці, співробітник ХДНБ ім. В. Г. Короленка.

Народилася в сім'ї військовослужбовця. Батько – Яків Ісакович Яновський, мати – Ганна Борисівна Гальперіна. Тетяна Яківна навчалася у харківській школі №106, у школі робітничої молоді №8. У 1954 р. закінчила Харківський державний бібліотечний інститут, отримавши спеціальність бібліотекаря-бібліографа вищої кваліфікації. За призначенням поїхала працювати до Одеської державної наукової бібліотеки (нині – Одеська національна наукова бібліотека). З 31 січня 1962 р. розпочала трудову діяльність у ХДНБ ім. В. Г. Короленка, роботі в якій присвятила понад тридцять років життя (старший бібліотекар, завідувача сектором, головний бібліотекар відділу систематизації та організації систематичних каталогів). Фахово удосконалювала систематичний каталог книг, систематичний каталог авторефератів дисертацій, систематичну картотеку статей. Систематизувала документи з різних галузей знання, редагувала каталоги та картотеки, надавала консультації користувачам та співробітникам відділу обслуговування.

Тетяна Яківна вивчала історію створення каталогів ХДНБ ім. В. Г. Короленка. Результатом дослідження була публікація в журналі «Бібліотекознавство і бібліографія».

Т. Я. Яновська була людиною виняткової ерудиції та енциклопедичних знань, колеги називали її «ходячою енциклопедією», а іноді «універсальною енциклопедією вільного доступу».

За роки праці у ХДНБ ім. В. Г. Короленка Тетяна Яківна стала одним з кращих фахівців з питань систематизації документів, організації, ведення та редагування систематичних каталогів, наставником молоді. Т. Я. Яновська нагороджувалася почесними грамотами від дирекції та профкому бібліотеки.

Династія бібліотекарів Яновських зробила значний внесок у формування інтелектуального потенціалу ХДНБ ім. В. Г. Короленка. Їхня праця заслуговує поваги. Пам'ять про цих людей зберігають нові покоління працівників відділу наукової систематизації, предметизації та організації систематичних каталогів та бібліотеки.

Праці

1. Рудометова Н. С., Яновська Т. Я. З історії каталогів Харківської наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка // Бібліотекознавство і бібліографія. Харків, 1985. Вип. 25. С. 112–119.

Джерела

1. Меморіальний фонд ХДНБ ім. В. Г. Короленка. Ф. 31. Од. зб. Р-1078. Арк. 16.

2. Яновский Я. И. // ХДНБ им. В. Г. Короленко. Отдел кадров. Личные дела сотрудников, уволенных в 1962 году. Дело № 11. С. 229–243.

3. Гальперина Г. Б. // ХГНБ им. В. Г. Короленко. Отдел кадров. Личные дела сотрудников, уволенных в 1960 году. Дело № 9. С. 55–65.

4. Яновская Т. Я. // ХГНБ им. В. Г. Короленко. Отдел кадров. Личные дела сотрудников, уволенных в 1992 году.

5. Звіти, протоколи, доповіді, методичні матеріали відділу наукової систематизації, предметизації та організації систематичних каталогів (1950 – 1995 рр.).
6. Чегринець Марія. Історичні віхи створення та розвитку перших каталогів ХДНБ імені В. Г. Короленка // Вісник Книжкової палати. 2016. № 6. С. 29–32.
7. Чегринець М. Н. Каталоги Харьковской государственной научной библиотеки им. В. Г. Короленко со дня их образования (1886–1946 гг.) // Збірник наукових праць / М-во культури України ; Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка. Харків, 2012. Вип. 7. С. 117–129.
8. Чегринець, Марія. Невичерпна пам'ять поколінь : династія Яновських // Бібл. форум: історія, теорія і практика. 2016. № 4. С. 55–58.
9. Чегринець М. Н. Сквозь откровение воспоминаний : к 130-летию Харьк. гос. науч. б-ки им. В. Г. Короленко. Харьков, 2016. 96 с. : ил.
10. Чегринець М. М. У круговороті наукових знань : з минулого до сьогодення (з історії відділу наукової систематизації, предметизації та організації систематичних каталогів) // Збірник наукових праць / М-во культури України ; Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка. Харків, 2016. Вип. 8. С. 108–143.

Чегринець Марія Миколаївна

Статтю створено 24. 04. 2017